

Zákazník musí mať pocit, že sa rozhodol správne

Prechádzali sa po nich už obyvatelia neslávne známych Pompejí. V nasledujúcich storočiach zaznamenali veľký rozvoj a dnes sú vdáčným výrazovým prostriedkom pre architektov. Terrazzové podlahy. Tento zaujímavý materiál i možnosti jeho využitia v stavebníctve nám priblížil Marek Varga, riaditeľ spoločnosti Terrazzo, s. r. o., ktorá dodáva liate terrazzové podlahy prakticky ako jediná na Slovensku.

Marek Varga, riaditeľ spoločnosti Terrazzo, s. r. o.

Rozhodli ste sa ponúkať na Slovensku zaujímavý produkt – liate podlahy terrazzo. Čo tomuto rozhodnutiu predchádzalo?

Naša spoločnosť sa vyvinula v roku 2001 zo skupiny ľudí, ktorí sa stretli pri projekte a realizácii nadštandardného rodinného domu. Použilo sa v ňom viacero v tom čase najmodernejších technológií. Keď prišiel architekt s nápadom aplikovať v interiéroch domu terrazzo, začali sme sa o tento druh podláh hlbšie zaujímať. Vtedy sme si na ich realizáciu mohli vybrať dodávateľa len spomedzi českých alebo talianskych firiem, tie však mali pomerne vysoké finančné nároky. Nakoniec sme zistili, že ak by sme kúpili všetky potrebné technológie a zrealizovali terrazzové podlahy sami, dostali by sme sa na porovnateľnú, možno aj o niečo nižšiu cenu, než deklarovali spomínané firmy. Kúpiť všetky zariadenia na realizovanie jednej zákazky by však bolo neefektívne, preto sme si najprv museli ujasniť, či ich využijeme aj v budúcnosti. Napokon sme sa rozhodli príslušné technológie kúpiť, lebo sme správne predpokladali, že na Slovensku sa nájde dosť záujemcov, ktorí budú ochotní investovať do kvalitnej a estetickej podlahy. Podarilo sa nám získať kontakty na firmy, ktoré realizujú terrazzové podlahy v Taliansku, prebrať od nich patričné know-how a zaškoliť u nich svojich pracovníkov. Investovali sme nielen do technologického vybavenia, ale aj do softvéru Virtual Terrazzo, pomocou ktorého sa dajú podlahy modelovať v počítači. Všetky tieto prípravy napokon viedli k založeniu firmy Terrazzo, s. r. o., ktorá sa začala zaoberať výlučne projektovaním a realizáciou terrazzových podláh.

Nemali ste na začiatku problémy získať zákazníkov? Mnohí ľudia pojem terrazzo zrejme ani nepoznajú...

Tieto problémy pretrvávajú viac-menej doteraz, no dnes je už situácia predsa len lepšia než na začiatku nášho podnikania. Vte-

dy časť ľudí poznala iba uniformné „socialistické“ terrazzo, ktoré sa v 50. rokoch používalo vo veľkej miere ako ekvivalent lacnej a trvácnej podlahy vo verejných budovách, školách a nemocniciach. Niekoľko jednotlivcov poznalo aj moderné terrazzo, ale netušili, že sa k nemu dá dostať aj na Slovensku, drvivá väčšina ľudí však v podstate vôbec nevedela, o čo ide. Istý zlom nastal až vtedy, keď sme sa začali prezentovať na rôznych výstavách a veľtrhoch, kde verejnosť mohla na vlastné oči vidieť tento podlahový materiál a konečne sa o ňom dozvedieť viac. V súčasnosti sa snažíme dostať najmä do povedomia odbornej verejnosti. Napríklad architekti tento materiál celkom uvítali, pretože im ponúka nové možnosti dotvorenia priestoru v interiéri i exteriéri. Takže dnes už nemusíme vstupovať do rozbehnutých projektov a presvedčať investora, aby naprojektovanú podlahu zamenil za terrazzo, pretože architekti ho do projektov sami navrhujú.

Badať v súvislosti so stavebným boomom aj nárast záujmu verejnosti o terrazzové podlahy?

Súvisí to s tým, čo som hovoril pred chvíľou – na to, aby sa mohlo veľa stavať, musia sa budovy najprv navrhnuť. Viacerí architekti si terrazzo obľúbili, čo vedie k ich snahe presadiť tento druh podlahy u investora. Ak investora príliš netlačí rozpočet a nemusí okrasovať všetky výdavky, terrazzo spravidla v projektoch ostáva. A tým sa, samozrejme, zvyšuje aj objem našich prác. Kým minulý rok sme zrealizovali zákazky približne za 15 mil. Sk, pre súčasnú sezónu sme si dali cieľ na úrovni 22 mil. Sk a vyzerá to, že plán splníme. V roku 2008 sa nám črtá viacero

väčších zákaziek, takže naše vyhliadky do budúcnosti sú jednoznačne optimistické. Terrazzo je napríklad navrhnuté do mnohých priestorov v bratislavskom River Parku, kde si určite príde na svoje nejedna firma ponúkajúca nadštandardné produkty.

Na trhu pôsobíte vyše piatich rokov. Posunul sa za ten čas niekam vkus vašich zákazníkov? Existujú aj v oblasti terrazzových podláh trendy, ktorých sa investori dožadujú?

Ťažko tu hovoriť o posúvaní vkusu zákazníkov, keď projekty nezriedka realizujeme so sklzom niekoľkých rokov. Najprv sa s nami totiž skontaktuje architekt, ktorý potrebuje základné informácie na svoje koncepčné návrhy. Spolu nájdeme niečo, čo by mohlo vyhovovať jeho zámerom, no kým sa budova skutočne postaví, ubehne rok, niekedy aj tri. Pravda však je, že kým na začiatku sme realizovali jednoliate podlahy, dnes sa kladú čoraz väčšie nároky na farebnosť, členitosť a ornamentálnosť terrazza. Takže toto by sa dalo pokladať za súčasný trend – snaha o čo najväčšiu originalitu a odlišenie jednej podlahy od ktorejkoľvek inej. My sa tomu, samozrejme, nebránime a radi prijímame nové výzvy, ktoré nás nútia neustále sa zdokonaľovať. Každá podlaha môže byť unikátna a my takéto unikáty radi ponúkame zákazníkom.

V akom pomere sú individuálne projekty menšieho rozsahu k väčším zákazkám?

Finančný objem určite hovorí v prospech realizácií administratívnych budov a iných veľkých projektov, ale čo sa týka počtu realizácií, malé zákazky sú k veľkým zhruba v pomere jedna k jednej, možno dokonca

realizujeme viac tých individuálnych. Medzi ne totiž okrem liatych podláh patria aj dosky na kuchynské linky, schodiská, vstupy, terasy atď.

Čo terrazzo vlastne je? Ako dlho trvá jeho výroba?

Podlahu terrazzo tvorí zmes mramorových zŕn a cementového spojiva, ktorá sa po vytvrdnutí vybrúsi a vyleští, čím vznikne zaujímavá charakteristická povrchová štruktúra. Výroba trvá štandardne asi mesiac, ale v závislosti od teploty a vlhkosti prostredia to môže byť aj dlhšie. Jednotlivé kroky technologického postupu sa nesmú uponáhľať, pretože to môže mať veľký vplyv na konečnú úžitkovú hodnotu terrazzo. Ak sú na stavbe vhodné podmienky, terrazzo po naliatí vytvrdne do dvoch týždňov. Nasleduje brúsenie a po úplnom vyschnutí prichádza na rad impregnácia a voskovanie. V letných mesiacoch sa dá celý proces trochu skrátiť.

Neobmedzuje výroba terrazzo ostatné práce, ktoré na stavbe musia prebiehať?

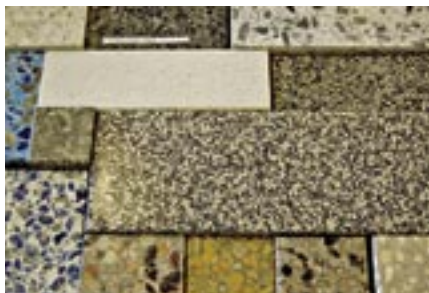
To, že celý technologický proces trvá mesiac, neznamená, že sa na také dlhé obdobie zastavia na stavbe všetky ostatné činnosti. Terrazzo sa stáva približne po troch dňoch od nalatia pochôdzny, takže kým vyzrie, môžu sa miestnosti omietať či obkladať sadrokartónom. Po vybrúsení sa zas môžu steny vymalovať a až na záver, keď terrazzo úplne dozrie, prichádzame opäť my a podlahu naimpregnujeme a navoskujeme. Všetky naše činnosti sa teda dajú veľmi pekne zosúladiť s ostatnými stavebnými prácami. V tomto smere sme veľmi flexibilní a vieme sa prispôbiť. Realizačné firmy, ktoré s nami niekoľkokrát spolupracovali, už aj samy vedia, kedy nás majú zavolať a ako si popritom vytvoriť harmonogram svojich prác. Väčšie zákazky realizujeme na etapy, celý proces je kontinuálny a tam už nevznikajú žiadne problémy.

Aké kamenivo používate pri výrobe terrazzo?

Ponúkame asi 18 až 20 druhov talianskeho mramoru vo frakciách od jemného prachu až po zrná vo veľkosti niekoľkých centimetrov. Niektoré druhy dovážame z Macedónska, Poľska či Čiech, no realizovali sme zákazku aj zo slovenského dolomitu. Terrazzo sa dá vyrobiť v podstate z akéhokoľvek kameniva, rozdiel je len v technológii brúsenia. Občas sa používa aj sklo, mušle či lastúry a v ponuke máme dokonca veľmi pekný juhoamerický polodrahokam sodelit blue. Pri náročnejších ornamentálnych realizáciách kombinujeme terrazzo priamo s mramorovými kockami, z čoho vznikajú zaujímavé a efektné diela.

Vyrába na Slovensku terrazzo aj niekto iný? Ako vnímate konkurenčné prostredie vo svojej brandži?

Keďže nerealizujeme len podlahy, ale aj schodiská a ďalšie produkty z terrazzo, sú našimi

konkurentmi aj firmy, ktoré vyrábajú prefabrikované terrazzoové obklady a komponenty. V sektore podláh z liateho terrazzo sme v zásade jediní, ak nerátame niekoľko drobných kamenárov, ktorí experimentujú s tým takpovediac socialistickým terrazzom. Rozhodne sa však s nami nemôžu porovnávať ani kvalitou, ani rozsahom prác. Čo sa týka terrazzoových dlaždíc, tie sa doteraz vyrábajú v rovnakej podobe a na rovnakých linkách, ako sa robili v socialistickom Československu. Ako som spomínal na začiatku, dajú sa osloviť aj viaceré firmy z Českej republiky, tie však neponúkajú takú vysokú hodnotu ako my. Naš proces brúsenia a leštenia je väčšinou o dva-tri kroky dlhší, čo sa prejaví aj na výslednom efekte. Nehovoriac o tom, že my máme v cene aj finálnu impregnáciu a voskovanie podlahy, kým v ostatných firmách je za tieto procesy treba priplatiť. Takže zatiaľ je situácia u nás taká, že ak sa v nejakom projekte navrhne terrazzo, realizujeme ho my. Konkurencia však časom určite príde. A možno tu už je, len o nej nevieme...

Plánujete sa presadiť aj v zahraničí?

Zatiaľ sme v zahraničí realizovali len jednu väčšiu zákazku, ktorou boli podlahy v budove Českého rozhlasu v Ostrave. Vybrali si nás preto, že sme boli lacnejší než české firmy, a to dokonca aj po zahrnutí všetkých nákladov, ktoré súviseli s prácou mimo územia Slovenska. Vo svete je terrazzo známe, preto vidíme svoj potenciál aj v zahraničných realizáciách. Teší ma, že nás už zaregistrovali aj ľudia v okolitých štátoch a občas nás niekto osloví so žiadosťou na vypracovanie cenovej ponuky. Takže ambície nám nechýbajú, a keďže realizujeme čoraz náročnejšie zákazky, nepochybujem, že naše referencie oslovia aj zahraničných zákazníkov.

Ako by ste charakterizovali základnú filozofiu vašej spoločnosti?

V podstate sa snažíme o to, aby bol každý zákazník naozaj spokojný. Preto mu pomá-

hame vytvoriť podlahu podľa jeho predstáv, podlahu, na ktorú budeme hrdí aj my, aj on. Zákazník musí mať pocit, že sa rozhodol správne, keď nás oslovil, že má doma niečo, čo ho naplňa radosťou. Toto je teda náš primárny cieľ – robiť niečo, z čoho sa môže na konci všetci tešiť. Snažíme sa vstúpiť aj našim zamestnancom isté povedomie hrdosti na to, čo vytvárajú. Aby pre nich práca nebola len nutným zlom na získanie peňazí, aby si uvedomili, že sa priamo podieľajú na výrobe doslova majstrovských diel. Treba si totiž uvedomiť, že ak sa terrazzo správne zrealizuje, prežije nás všetkých a budú ho môcť obdivovať aj budúce generácie.

Za kvalitu sa však platí. Terrazzo sa aj z finančného hľadiska dá považovať za nadštandard.

Samozrejme, ide o nadštandard vo všetkých ohľadoch. Terrazzo je naozaj prácne na výrobu a nedá sa chrlieť ako priemyselná podlahy na veľký počet štvorcových metrov. Náročná organizácia práce, nutnosť dodržania všetkých technologických podmienok i zvýšené požiadavky na remeselnú zručnosť pracovníkov, to všetko sa odráža na výslednej cene. Sme však stále výrazne lacnejší ako české či talianske firmy, až mi občas naše ceny pripadajú neúmerné tomu, čo ponúkame. Keď sa však chceme na slovenskom trhu presadiť podľa našich predstáv, nemôžeme mať priveľké finančné nároky. Na druhej strane sa snažíme o to, aby si terrazzo podlahu mohol dovoliť každý, kto o ňu prejaví záujem. Preto pristupujeme ku každému klientovi individuálne a podľa jeho možností mu navrhujeme cenovo prístupné materiály a riešenia. Ešte nikdy sme snahu vyhovieť zákazníkovi nevzdali hneď na prvýkrát. A určite sa nevzdáme ani v budúcnosti.

TEXT: Milan Bohunický

FOTO: Terrazzo, autor